

Hétfői Napló

Előfizetési ára: egy évre ——— 30 korona
egy hónapra ——— 7 korona

POLITIKAI HETILAP,
MEGJELENIK MINDEN HÉTFŐN REGGEL

Szerkesztőség: VIII., RÖCK SZILÁRD-UTCA 3.
Kiadóhivatal: VI., NAGYMEZŐ-UTCA 8. SZÁM.

Tisza meggyilkolása előtt a csendőrök szórakoztak a villában öt csendőrt hallgatott ki a bíróság

A Tisza-bűnpör vasárnapi tárgyalása

A hadosztálybíróság vasárnap is folytatta a Tisza-pör főtárgyalását. A mára beidézték tanúk között vannak azok a csendőrök is, akik a gyilkosság napján a Rohem-villában szolgálatot teljesítettek. Így Rákóczi Sándor parancsnok, Sófaly Dániel, Csiki Zsigmond, Zsombery János és Szekeres csendőrök.

Közülük négy le van tartóztatva. A szalták ne és vasalónó valómása

Bugyi Antalné szakácsnő a tárgyalásvezető kérdéseire előadja, hogy 1918 október 31-én a villában tartózkodott lent a konyhában. A délelőtti történetek nem tud semmit. A ház körül lövöldözések hallott és mindnyájan nagyon félték a csendőrök a merénylet előtt két nappal jöttek és nyolcan voltak. Délután a szobában zajt hallott, de amikor kiment, akárhány lövés volt, azt nem tudja.

Badics Sándorné vasalónő a délelőtti látogatóról csak annyit tud, hogy amikor ő felszaladt a hallba, az bucsuzott, szót nyitotta kőpöncvért és kérdezte: „háttérnek lá a politikások?” Az egyik katonának felelt meg, hogy nem volt, azt mondta, hogy reméli, hogy a nemzeti tanácshoz csatlakozni. A kegyelmes ur azt felelte: „Fiam, az ilyen beszédek itt nincs helye.”

A szuterénben lakott a csendőrök szobája mellett és délután hallotta, hogy mondták a csendőröknek, hogy szereljenek le és szétgyűjtsék magukat, hogy most is itt örök a kegyelmes urat. A csendőrök vonakodtak csillagjajukat letépni. Három katona jött le hozzájuk. A csendőrtől le volt szedve a csillag és kalapjukról is toll.

R. Mondada: Még tudná ismerni azokat a katonákat, akik a csendőröket lefegyverezték? Fordított meg és nézve meg, nincsen-e a vádlottak között valamelyik.

Badicsné: Nem tudom megismerni.

R. Mondada: Egyik sem? Badicsné (Háttérre mutat): Talán ez ha volt neki bajusa. Most nincs egyiknek sem bajusa, akkor pedig mindegyiknek volt.

R. Mondada: Dobónak van. Badicsné: Mintha ez volna ez, aki a pincefolyoson állt őrt. De határozottan nem állított. Mindegyik pírósabb arcu volt és kövörelb.

Hüttner: En sohasem hordtam bujást. Dobó: En nem voltam lent.

R. Mondada fényképet mutat a tanúknak, kérdezi, nem ismeri-e fel valamelyiken a katonák közül az egyiket.

Badicsné: Kéri Pál fényképét hasonlónak találja.

R. Mondada: Katonasapka volt az illetőn?

Badicsné: Igen.

R. Mondada (Hüttnerhez): Kérinck katonasapkjára volt?

Hüttner: Igen.

A bíróság a tanút megeskietti.

R. Török védő kéri, hogy a tanút szeméztessék azzal, akit a jénnyképen felismert.

A csendőrök parancsnoka
Erután következett Rákóczi Sándor csendőrmester kihallgatása.

R. Mondada kérdéseire előadja, hogy őrszolgálatot kötelezősértés büntetével van vádolva; 1920 március 13-a óta van tartóztatva.

Rákóczi Sándor a tárgyalásvezető kérdéseire előadja, hogy ő volt a parancsnoka a Rohem-villában levő kőbörténynek. A különítményt október 30-án déli 12 órakor Szekeres Ferenc őrmester parancsára vezényelték ki a Mosonyi-utcai landolókatnyából, hogy Tisza személyére és vagyonára vigyázzanak.

R. Mondada: Teljesítette ezt a feladatot?

Rákóczi: Amennyire tudtam, teljesítettem.

R. Mondada: Majd meglátjuk. Kikből állott ez az őrség?

Rákóczi: En, Csiki, Sófaly, Bogóó Samu, Zsombery Kis Dániel és Samu csendőrök.

R. Mondada: Adja elő a 31-én délelőtti történetek.

Rákóczi: Déltájban egy autó jelent meg; az autóbán tíz-tizenöt lehetek, civilek és katonák. Megállottak és kiabáltak: „Itt lakik a politikus!” Mikor ezt láttam, a házmasternek vagy az inasnak mondtam, zárják be a kapukat. Erután Dömötör kijött és azt mondta, hogy ne mutatkozzunk az utcán.

R. Mondada: Tudta 31-én délelőtti, hogy mi történik a városban?

Rákóczi: Igen. 30-án este tízenegy órakor a szoffor azt mondta, hogy kilétező a forradalom.

R. Mondada: Gondolt arra, hogy valami baj érheti a kegyelmes urat?

Rákóczi: En csak a esősélekre gondoltam. A politikát nem ismerem.

R. Mondada: Itt nem politikáról van szó. Ennek a tárgyalásnak semmi köze a politikához, itt büntésről van szó. Itt csak a politikáról nem beszélünk. Gondol-e arra, hogy Tisza István ellen megrényletet követnek el?

Rákóczi: Nem gondoltam.

R. Mondada: Mi volt a parancsa?

Rákóczi: Hogy vigyázzunk a kegyelmes ur személyére és vagyonára.

R. Mondada: Ez az utóbbi állításá elmentmondásában van feleleteltek. Ha ilyen parancsot kapott, akkor ebből gondoltatta, hogy valami történhetik. Ha nem kíván felelni, nem tartozik. Hogyan teljesítették a szolgálatot?

Rákóczi: Járőröket beveztettem ki 30-ára. A szolgálatot tőlőtű fegyverrel kellett ellátniok.

R. Mondada: Az eddigiektől más lehet látni. Október 31-én is folytatta?

A szobában pipáztak és kártyáztak

Rákóczi: Nem, mert parancsot kaptam a kegyelmes urtól, ne kártyázzék, mert ha meglátják a csendőröket, megvádolják, kellemelemeséget csinálnak. Volt köztünk két csendőr, aki teljesen hakeruhában volt, sapkával, Mi hán csendőrruhában. A két csendőrt kiküldtem azzal, ha valamit észrevesznek, szóljanak. Ezek fejever nélkül mentek.

R. Mondada: Maguk pedig a szobában pipáztak és kártyáztak?

Rákóczi: Pipáztunk, de nem kártyáztunk.

R. Mondada: Azonkívül tudomásom van, hogy önnek már akkor igen melege volt a villában és mindenféle kifogásokkal használt és kérte Tisza István arfolt, hogy intézkedjék földűlődről.

Rákóczi: En nem arra kértem, hogy vállasson fél. Telefonhoz mentem, összekötést nem kaptam. Szolgálati jevet irlam és arra kértem a kegyelmes urat, hogy egy fél, egy alkalmaszított

adjon nekem. Amire azt mondta, szükségtelen.

R. Mondada: Ez sem egészen így volt. Maga már aznap délelőt és a délutáni órákban panaszkodott, hogy nincs kenetere.

Rákóczi: Nem a kegyelmes urnak.

„Ha maguk nem olyan gyávák, Tisza ma is élne“

R. Mondada: A személyzetnek. Panaszkodott, hogy a főváltás most sem jón, aztán valaki a villa személyzetéből beismerte, hogy hírló vitte maguknak, hogy a városban forradalom van és hogy a katonák a nemzeti tanácshoz csatlakoztak. Maguknak már nem volt fontos Tisza István aról személyének őrzése.

Rákóczi: Nekem a szolgálatom minitű fontos volt. Tizenhét éves szolga vagyok, hogy ez megajórtam, nem tehetek róla.

R. Mondada: Figyelmeztetem arra, hogyha maguk nem viselkednek olyan gyáván, mint amilyen gyáván valamennyien viselkedtek, akik ott voltak, Tisza István aról ma is élne. Abszolte nincsen iga, hogy őnézetesen beszéljen. Guádúk voltak... Mondja el, hogy történt a félgyverzés?

Rákóczi: Az inas bejött azzal, hogy behatoltak a villába. Mondtam Dániel csendőrmesternek, menjen fel. Ez azt mondta, fáj a feje, amire magam mentem föl. Mikor fölmentem, láttam, egy katona áll a lépcsőn, aki felém fordul és azt mondja: „Mit akarsz itt?” Kérdeztem, milyen irányban van... Semmi lázód nincs hozzá.” — mondotta. Erre engem bevezettek a szobába és készo vágáltak a fegyverrel. Engemkint megnőzözték és kiskértek az utcára.

R. Mondada: Ez is ugy volt, hogy három ment le oda a szobába és ott voltak maguk valamennyen gond nélkül, fegyverek a falhoz támasztva és egyszerű párbeszéd fejlődött ki maguk között.

R. Mondada: De az inas bejött azzal, hogy behatoltak a villába. Mondtam Dániel csendőrmesternek, menjen fel. Ez azt mondta, fáj a feje, amire magam mentem föl. Mikor fölmentem, láttam, egy katona áll a lépcsőn, aki felém fordul és azt mondja: „Mit akarsz itt?” Kérdeztem, milyen irányban van... Semmi lázód nincs hozzá.” — mondotta. Erre engem bevezettek a szobába és készo vágáltak a fegyverrel. Engemkint megnőzözték és kiskértek az utcára.

R. Mondada: Ez is ugy volt, hogy három ment le oda a szobába és ott voltak maguk valamennyen gond nélkül, fegyverek a falhoz támasztva és egyszerű párbeszéd fejlődött ki maguk között.

Délelőt figyelmeztették a csendőrparancsnokot, hogy délután jönnek Tiszáért

Kotra őrnagy: Mennyiben befolyásolták önket az akkori helyzet?

Rákóczi (hosszabb hallgatás után): Hallottuk, hogy a városbeli csendőrséget elfoglalták és szétverték. Azt hittük, hogy csak megunk vagyunk. A szoffor hozta ezeket a híreket. Az is befolyásolt bennünket abban, hogy fegyvereinket átadjuk; a másik az volt, hogy megleptek.

Kotra őrnagy: Ki volt még az oka, hogy szolgálatot nem akartak teljesíteni?

Rákóczi: De akartunk, mert különben délután elmentünk volna. De egyáltalában nem lehetett szolgálatot teljesíteni.

R. Mondada: Nem gondolt arra, hogy a hallott hírek után nem is lesz nagyon jó Tiszát védelmeznie?

Rákóczi: Erre nem gondoltunk.

R. Török: Járt kint délelőt valami erősbajn, esőköpöves civil?

Rákóczi: Járt. Kissenek mondtam, hogy menjen fel és nézze meg, kik jöttek. A civil is tíz perc alatt eltávozott. Távozás közben mondta, hogy

vagyáztunk, ne történjék estig semmi, mert este elvisszik a kegyelmes urat a nemzeti tanácshoz.

Azt senkinek sem jelentettem, mert azt hittem, hogy a kegyelmes ur tudja azt

zót, amelynek következménye az volt, hogy leszedték a csillagokat, haagták, hogy elevenék tollaikat és három katona kikísért hat csendőrt.

Rákóczi: Az udvaron is voltak katonák. R. Mondada: Azt maga a szobából nem láthatta. Kötelesekük lett volna be-dekezni és egész nap fegyvertel teljesíteni szolgálatot.

Rákóczi: En ezt a kegyelmes ur ellenére nem tehettem.

R. Mondada: Nem kellett volna azt a kegyelmes urnak látnia.

Rákóczi: (Hallgat.)

R. Mondada: Amikor hallották, hogy katonák jöttek, az egyik a másikat lökdöste, hogy „eredi te!”

Rákóczi: A merénylőről nincs tudomásom. Este nyolc óra tájban hallottam a lakonyában, hogy a kegyelmes urat megnőzözték. Két katona kísért minket a fák széléig, ott katonákat is láttam, de autóból ment.

Kotra őrnagy: Miután a kegyelmes ur megtöltötte azt, hogy mutatkozzanak, nem gondolja, hogy önnek, mint kipróbált régi csendőrnök, kötelessége lett volna intézkedni.

Rákóczi (habozva): Lehetett volna, ha feltentem volna az emeletre.

R. Mondada: Lehetett volna a kertben is, mert az tele van sűrű bokrokkal és fákkal.

Kotra: Milyen intézkedést tett tehát gróf Tisza István életének biztonságára?

Rákóczi: En mindent megpróbáltam, de semmi sem sikerült. Telefonon próbáltam intézkedni, nem sikerült. Szólgát akartam kiküldeni, nem sikerült. Csendőrt küldtem ki délután jelentést tenni, de az nem jött vissza.

Kotra: Adjon nekem főbírlgósítást arról, hogy miért beszéltek olyan hitványan, hogy egy szív, lélek, földmunda e szolgálatot és megadták magukat, nem csináltak semmit.

Rákóczi (hosszabb zavart hallgatás után): Bennünket hirtelen megleptek. Arról nem világosítottak föl, hogy mi van odakint.

R. Mondada: Dehogy nem. Klein Rezső főbírlgósította.

Kotra őrnagy: Hát nem volt lehetőség, hogy önök ezekkel az emberekkel elbánnjanak?

Rákóczi: Nem volt rá idő. Azt nem tudtuk, hogy hányan voltak. Künn az ablaknál is voltak.

Kotra őrnagy: Amint a vizsgálat mutatja, nem voltak. Miért nem lehetett valamit tenni?

Rákóczi: Az akkori helyzet...

Dobó István vádemlénye gyilkosságáért

Rákóczi: Cingár, köztermetű ember volt, fekete nyírt bájusza. Határozottan csak azt tudnám felszámolni, aki vele beszélt és elvette tőlem a társ-írdskít. Szatankovszky: Két éve nem oly gyenge bájusom volt, hogyha nem borítottam, akkor sem lehetett nyírt fekete bájusom.

Dobó: Ma kissé teljesítették volna szolgálatot s ha két ember megszóltotta volna a helyő gyengeket, hogy mit akarnak, akkor teljesen kizárt dolog hogy előfordulhatott volna a gyilkosság, amilyen faszémettek.

és hátrak a csendörök. X X X X X X X Mind elszádat- tak volna az ilyen emberek, mint akik odamentek.

Dr. Mondada (Rákóczyhoz): Hallja? Kötés önmaga: Azt mondotta, hogy is- meri azokat, akik ott voltak és azok olyan emberek, hangja ráálltának, el- szádatnak. Kís voltak azok? Mert én is- zeri azokat.

Dobó: Neveltek nem tudok. Ottan kö- veltem, hogy intelligens emberek vol- nak. Mi nem vagyunk olyan hátor em- berek, mint akik a csendörökkel szem- be szóltak szíriai.

Kötés önmaga: Felelőre megnevezni, hogy kik voltak, akik benntek? Dobó: Általában gondoltam, hogy mi- vadtottak nem vagyunk azok az em- berek, akik veredtek volna valaha.

A bíróság ezután Rákóczy őrmester megesketését mellőzte.

„Szórákötés” — mondja a másik csendör

Sófaly: Dániel sófalyi születésű, 34 éves református vallású csendörőrmester kihallgatása következett ezután, akit szíriai szuronyok közt kísérték be Elő- mondta, hogy a Peleim-világban 1918 ok- tóber 30-án szolgálatot teljesített azzal a parancsnokkal, hogy a kegyelmes urra vi- gyanzzanak. Nappal szolgálatot teljesített és a 31-ére virradó éjzaka is. 31-én azt a parancsot kapták, hogy ne mutakoz- zanak az udvarra. Ezt a parancsot a jár- ór parancsnoka adta a kegyelmes ur ne- velően. Aztán nem teljesített semmifé- le szolgálatot a világhon, hanem lelt voltak a szobában.

Dr. Mondada: Mit csináltak egész nap? Sófaly: Szórákötésnek utalt magunkat. Dr. Mondada: Kártváltak.

Sófaly: Nem.

Dr. Mondada: Szíriai voltok ott?

Sófaly: Amennyiben muszáj volt.

Dr. Mondada: Miért nem voltak ott szívesen?

Sófaly: AHG! Történtek, hogy bejött egy csendör és kellemelességünk lesz.

Dr. Mondada: Mit ért kellemelesség alatt?

Sófaly: Hogy legvilágosabb a csend- örökre haragudtak.

Dr. Mondada: Kétféle hallotta ez?

Sófaly: A soffér mondta.

Dr. Mondada: Más valakitől nem hal- lottja?

Sófaly: Nem emlékszem.

Dr. Mondada: Dölelőt történt valami, mire visszaemlékszik?

Sófaly: Nem történt semmi.

Dr. Mondada: Dölelőt?

Sófaly: Dölelőt mikor hallottam, hogy katonák jöttek be, kivontam az udvarra. Kevés ideig tartózkodtam ott s mire visszamentem, már egy katoná a folyó- sony fegyverrel lövére egészen tartotta, el- ekarta sütni.

Dr. Mondada: Nem étem a vallomását. Hány katoná temporezte le magukat?

Sófaly: Három katoná.

Hogyan történt a lefegyverzés

Dr. Mondada: Hol és hogy történt a lefegyverzés?

Sófaly: Az egyik bent volt a szo- bában, a másik a fegyverrel tartotta az ajtóban készenlétben. Az egyik azt mondta, hogy miért orzák meg mindig ezt a kutyát és azt mondta, hogy a vá- rosban a csendörök csatlakoztak a for- radalmárokhöz.

Ezután a vádoltak közül Szanykocz- kyra mutat, hogy ő hasonlít azozh, aki lézár tartotta a fegyvert. Határozottan nem állítja, hogy ő volt, de hasonló hangja.

Dr. Mondada: Érezte maga, hogy su- lyos köteletségmegtartás következett el?

Sófaly: Harmadik órai szolgálat után fél kellett volna bennünket válni. Mi nem is tudtuk, hogy mi van odakint.

Dr. Mondada: Ez csendöröz nem múlt beszéd, mert a barátaim emberek és hóna- pok teltek el, hogy az emberek bent fe- lüledtek a fegyverhez. Azok bizonyára nehezebb időket éltek át mint én és még sem parancsoktól úgy, mint maguk, akik olyan rettenetes orákat éltek át onnialt, hogy harminchat óráig nem jött főtávlás.

Sófaly: Az volt a hal, hogy nem volt, aki informált volna bennünket, hogy mi van odakint. Ha kimentem az udvarra, nem is tudtam, hogy honnan jönnek a golyók.

Dr. Mondada: És akkor már nem fele- ltem, mint csendörök fegyverrel az után végigmentem.

Sófaly: Akkor már láttuk odakint a helyzetet. A rendfokozatot nem vartuk

Jönnek az adók!

Gőrbővel az ország pénzügyi konszolidációja felé Pártértekezlet az adókérdésben

— A Hétfői Napló tudósítójától. —

A bojkott megszűnésével új perspek- tívák nyílnak az ország anyagi fejlődé- sére. Új erőforrást jelent ebből a szem- pontból az export-import néküldele- lése, ami elsőbbséget az ipari termelés lerén fogja éreztetni jötekvény hatá- sát. Jelentős lépés a cél felé az a tárgyalás, melyet Telesi Pál gróf miniszterelnök kezdett a magyarországi szociáldemo- kratia párttal. Minden remény meg- van arra, hogy hamarosan be fog kö- vetkezni a teljes társadalmi kibékülés

és ezen a réven mintegy negyemillió munkás ékelődik szorgos munkájával a nemzeti irányu munkába. Ez a mo- rális háttér megteremtí a munkáldes- v s nemzetközi viszonylatban elő- segíti annak a harmóniának a lebelő- séget, amely nélkül a

külföldi tőke

nem találta utat az országba.

A nemzetgyűlésnek örösi feladatát kell megoldania a közel jövőben: le- lő alá kell hoznia minálzokat a törvény- javaslatokat, amelyek

pénzügyeink rendezésére

és gazdasági talpraállásunk lehetővé lételeire irányulnak. A pénzügyi bizo- ntság már letárgyalva az egyik legfonto- sabb adójavaslatot, amelynek révén a pénzügyminiszter félmilliórdolt na- gyobb összeggel akorja gazdálkodni az

fel. Gyanyja az, hogy valaki elvarta őket, mielőtt a katonák bejötték, mert kü- lösen nem találtak volna meg őket. Volt ott egy szabály, az este, mikor benntek szolgálatba, kiment a kapuhoz, ahol éppen ő volt az őrszem; egy őrmes- ter póta és együtt elmentek a szabály- nyúl. Másra nem gyanskzik. A sofférral többször beszél; mondta neki, hogy néz- ze meg, mi van a városban, de az nem ment ki, azt mondta, hogy mindenki tudja, hogy ő Tisza István szolgálja és leltők.

Tők vád kérdéseire ezután elmond- ja, hogy a fegyverek ugyanabban a szo- bában találtak, ahol lefegyverezték őket. A moskóiakban menek keresztül és az egyik asszony engedte be a szobába. Aztért ment vissza a fegyverért, mert nem érezte jól magát a fegyverrel nélkül.

Szanykoczky: A csendörök engem mindennap láttak itt a fogház udvarán, tehát könnyű engem itt ismernek ta- lálniuk.

Dr. Mondada (Szanykoczkyhoz): Szó- val én tagadja, hogy a csendörök lefegy- verői között lett volna.

A csendör információt kért a fogházban Dobótól

Dobó: Engem a fogházban áthelyeztek a nagyaszobába, mert nem bírtam ki a cellában. Sáfalyóval együtt voltunk a fű- döben és ő mondta, hogy kommu miatt van letartóztatva és kérdezte tőlem, nem tudom-e, hogy hányan voltak a Rohelm- viládban és ő kérdezte tőlem, hogy kint voltak-e Hüttner és Szanykoczky. Ő kint is kik voltak, hogy hányan voltak kint és kik voltak kint. En ekkor rágő- röltem, hogy az őrnagy urnak és kérttem, hogy válasszanak el bennünket. Erre Sáfaly elkezett karomkodni, mert ő ki akarta venni betőlem, hogy kik és hányan voltak ottan.

Sáfaly: Nem igaz, hogy érdeklődtem nála Hüttner és Szanykoczky után és név szerint nem is ismertem őket. Kér- deztem Dobótól, miért van itt; mondta, hogy a Tisza-őgyében. Kérdeztem, hogy nagy is ott voltak-e a gyilkosság végre- hajlásánál, hogy mentek oda. Azt mon- ta, autómobilon. Ő nem tudta; hogy én ott voltam a Rohelm-világban. Másnap aztán mindent letagadtott.

Dobó: En azt mondtam, hogy egyálta- lán nem voltam ottan.

A bíróság a tanút nem esketi meg.

Elnök ezután a tárgyalást feltűggeszi.

Szünet után a harmadik csendör vallott

Szünet után a bíróság Csiki Zsigmond csendörőrmestert hallgatja ki.

állam kasszáját. Szerdán már a kor- mányzórt értekezletre elé kerül a ju- vaslat, ahol előbb az infőzobizottság, majd a párt összes képviselő lagjai- nak részvételével a pártértekezlet ta- nácskozik a pénzügyek szanálására irányuló első nagy lépésről.

Jönnek tehát az adók

s ez a kérdés egyidőre háttérbe fog szorítani minden más problémát. Ez- zel párhuzamosan felszínre marad a közlemezés ügye. Valószínű, hogy a nemzetgyűlés el fogja határozni a ter- mészetesen revíziót s ezzel kaposo- losan eldönti azt az elvi kérdést is, vajjon

külföldi kenyéradó

formájában vagy más úton gondos- kodják a kormány a közellítésre szu- ló milliók élemezéséről.

A hét elején

Friedrich István ügye

fogja foglalkoztatni a nemzetgyűlést. Bár hosszabb vitát jósolnak, mégis valószínű, hogy egy nap alatt elkészül- nek a mentelmi bizottság jelentésével. A többség a mostani hangulat után tiléve

Friedrich István kiedatása mellett

fog dönteni. Csütörtökön már az adó- javaslat kerül a nemzetgyűlés asz- talára.

Dr. Mondada: Mikor került a világh?

Csiki: Harmadikán eldűnt. A szol- gáldvezető őrmester mondta, hogy Ti- szára kell vinnéni.

A tanút a bíróság nem esketi meg.

Zsombory őrmester

Zsombory János csendörőrmester ki- hallgatása következett ezután. Szíriai szuronyok közt kísérték, mivel az októ- ber 31-iki magatartása miatt letartó- ztatták.

Zsombory: Harmadikán Szekeres őrmester kivézényelt bennünket szol- gálatba. Rendőrök is tellesítettek szol- gálatot. Egész éjszaka nem volt baj, de azért ébren voltunk.

Dr. Mondada: Mit gondolt, milyen baj fordulhatott volna elő?

Zsombory: Legfeljebb azt gondoltam, hogy a vagyonzobiztonságot kell megőz-íteni. Reggel még ki sem világosodott, a rend- örök elmentek.

Dr. Mondada: Mit mondtak a rend- örök, miért mennek el?

Zsombory: Nem szóltak semmi.

Dr. Mondada: Le lettek váltva?

Zsombory: Nem. Reggel kilenc órák a parancsnok azt mondta: a kegyelmes ur megparancsolta, — mert az inas, aki kint járt a városban, mikor visszajött, elmondta, hogy a városban a katonák be vannak rugva, neknek is fegyver van a kezükben, hogy a szobában tartózkod- jánk, a kaput nem is szabad bezárni, őrszemem sem szabad állítani. Ha valaki be akar jönni, bejöhet. Ha szükség lesz ránk, akkor tudomásunkra adják. Nem is megellettünk. Elmult tizenkét óra, föl- váltásnak kellett volna érkezni. Egy óra- kor még nem jött felváltás. Eshök elő- tuntunk, mondtuk a parancsnoknak, inté- kedjék, hogy váltassunk fel, vagy adják- nak ebédet. A parancsnok fölment és megjelentette. Ekkor a kegyelmes ur le- jött és hozott egy doboz cigarettát, kö- rülből hús darab lehetett. Ezt odadták és elosztottuk. Azután ebédet hoztak.

Dr. Mondada: Honnan?

Zsombory: A kegyelmes ur adta. Más- féltér bort is kaptunk nyolcan. Lövés- kért hallottunk, de nem volt semmi baj. Felháromkor elmentek, nem is tértek vissza. Bogó Mihály és Kiss János. Egyeztetre jött az inas, menjünk fel, mert nagy legeresre katoná jött be. Alig két óra múlt, ott voltak a parancsnokkal együtt, két ember bejött szuronyt sze- veze, egy pedig az ajtónál állt. Lö- vése kész legeressel. A másik kiálto- t: kiabált: „elszedni mindent a qazembe- réktől!”

Dr. Mondada: Nem gondolták, hogy csak a puská után kell nyulni és hogy a hat csendör a három emberrel szemben ellenállást fog kifejteni?

Zsombory: Nem tudtuk, hány emberrel állunk szemben. Tíz órák szíriai tört két katoná meg egy civil és akkor sem történt semmi. A parancsnok azt mondta, jent voltak a kegyelmes urak és főtávlódtak, hogy a Nemzetl Ta- ndeshoz álljon.

Miért engedték lefejezni magukat?

Dr. Mondada: A kérdés az, hogy miért engedték magukat lefejevezni?

Zsombory: Nem tudunk olyan orát kifeiteni.

Dr. Mondada: Játromlóm szemben? Amikor a tőtánygáska az oldalukon van?

Zsombory: Az inas azt mondta, nyolc ember.

Dr. Mondada: Manuk csak négy em- berrel láttak.

Zsombory: Nem tudtuk, hány ember van.

Dr. Mondada: Mit gondolt, mikor a gyilkosságok hírül vitték, kik követték azt, el?

Zsombory: En csak azokra gondol- tam, akik bennünket lefejeveztek.

A hadiőrvezények Zsombory megeske- tését is mellőzte.

„Ha Tiszának baja lesz, felaasztják őket”

A bíróság ezután Szekeres Ferenc tiszthelyettesét hallgatja ki. A merénltre vonatkozólag nem tud semmit sem elő- adni.

Dr. Mondada: Arra nem gondolt, hogy 31-én, amikor a forradalom kitört és a városban raboltak, fosztogattak, az a utole csendör nem lesz elég?

Szekeres: Mondtuk nekik, hogy vá- gyanzzanak, mert nagyon fontos szol- gálatot teljesítenek és ha Tiszának valamit baja lesz, akkor fölaskozták őket. Mond- tunk azt is, hogyha segítők kell, kérjétek távirattal vagy telefonon. Ha kértek volna, kaptak volna erőstést.

Sáfaly: Önmaga: Honnan jött az inté- zkedés, hogy Tisza lakásába őrséget kell kivézényelni?

Szekeres: Azt Kiss János őrmes- ter tudni megmondani, mert ő vette át a parancsokat telefonon.

A bíróság a tanú megesketését mellőzte. A tárgyalást hétfőn reggel folytatják.

A műegyetemi csendörzászlóalj ünnepe

— A Hétfői Napló tudósítójától. —

Vasárnap délelőtt ünnepelte meg egyéves fennállását a Műegyetemi Csendörzászlóalj, előkelő meglívott közönség jelenlétében. A Műegyetem dunapartii homlokzata előtt állott föl a zászlóalj. Mlész István őrnagy pa- rancsnoksága alatt.

Néhány perccel 9 óra előtt érkezett meg Sréter István honvédelmi minis- ter, aki szemlést tartott a zászlóalj föl- lött. Pontban 9 órákor érkezett meg József főherceg tábori, zöldszíni tá- bornagyi egyenruhában. A misét P. Zadravec István tábori püspök cele- brálta fenyves papi sögédlettel, közben a budapesti helyőrség zenekara Frisay Richard, az Egetemi Énekörök pe- dig Toidy Ödön vezetésével egyházi énekeket adtak elő, míg urfelmutatás- kor Kalmár József énekelte el saját szerzeményi Ave Maria-át.

A mise végével Zadravec püspök mondtott magasszónáival beszédet, ezután Jozan Miklós unitárius esperes mondtott imát, majd Csengődy Lajos evangélikus lelkes üdvözölte a zászló- alj tagjait.

Az egyházi szónokok után Sréter István honvédelmi miniszter lépett a szószékre és a műegyetemi ifjuság kör- deméit méltatta, akik a legelősi kö- zött ragadtak fegyvert egy övel ezelőtt, hogy rendet teremtsenek Budapestben.

A Himnusz áhitatos hangjai után a zászlóalj díszmenetben vonult el a meglelőnt előkelőségek előtt, akiknek élén József főherceg fogadta a csapa- tot tiszteleddal, majd a vendégek Czákó rektor vezetésével a Műegyetem telt tekintették meg. Feszlenen gerele után a Rákóczi-induló hangjai mel- lett, hangos óvadék közben szállt a fő- zászló József főherceg, majd az ünne- pző fejezővel feledhetetlen emlékek- kel távozott az ünneplő közönség.

A vasárnapi sportesemények

Hétfői Napló tudósítójától.

Jubiláris atlétikai viadal. A Budapesti Atlétikai Klub vasárnapi délutáni rendezte huszvéves fennállása alkalmából jubiláris atlétikai versenyt a Magisztrációs sporttelepen...

Nemzetközi úszóverseny. A Ferencvárosi Torna Club nemzetközi úszóversenyt rendezett vasárnap délután az újpesti úszó pályán...

Megkezdődtek a futballmérkőzések. Tegnap megkezdődtek az őszi idény első mérkőzéseik.

Tesztverseny - Újpesti Torna Egylet II. 1-0 (1-0). Népszögő pálya. Bíró László Géza.

Újpesti Torna Egylet komb.-Obudai Torna Kör 2-0 (0-0). Népszögő.

Váro Atlétikai Club-Részegbafalvai Torna Club 1-0 (1-0). Bíró Horvát János.

Újpesti Törökvas Sport Egylet-Ekzereszték SC 5:0 (3:0). Rákospalota.

Törökvas Sport Egylet-Kispesti Atlétikai Club 1-0 (1:0). Kispest. Propagandamérkőzés.

Monori Sport Egylet-Budaörsi Torna Club I-II 3-2 (1:2). Bíró Hazai János.

Műegyetemi Atlétikai Football Club - Ferencvárosi Alk. OE. 3:3 (3:0). Bíró Erikórn Lajos.

Próba birkózóverseny. A Magyar Atlétikai Szövetség rendezésében vasárnap délután próbaversenyt a bécsi világbajnokságra a Hungária-utj sporttelepen...

Az 1000 m. kerékpárhajóverseny. A Magyar Kerékpár Szövetség vasárnap délután a Millenáris-pályán rendezte az 1920. évi 1000 m. kerékpárhajóversenyt...

KERTHOZI Henry Krauss és Mary Caborene letelep. Az 5000 vándor és...

Tökés Károly vendéglőst gyanúsítják a „Club“-kávéházi vérengzés előkészítésével

A Magyar Híradó jelenti: A budapesti kir. ügyészség Illy László és büntársainak ügyében folytatja a rendőrség nyomozási eljárásának kiegészítését.

Mint glimnaziista feltérte az iskolai pénzügyekről és onnan is lopott.

Tekintettel Illy fiatal korára, az esetben, ha a bíróság gyilkosság bűntete miatt ítéli el, büntetése csak szabadságvesztés lehet.

Dr. Bálint Ernő főügyész helyettes ismételten kihallgatta Illyt, aki még mindig tagadja a gyilkosságot és Illek Ferencet jelöli a bűnselekményét. A főügyész helyettes szembevitte Illyt a többi letartóztatottal és Illy a legnagyobb határozottsággal azt állítja, hogy Mencer Gusztáv nem azonos az azzal az egyénnel, aki a szerepek közülük kiosztotta és akivel az Ebredd Magyarok Egyesületének V. kerületi helyiségében találkoztak.

rényelt előtt váltalta, hogy a Lípót-körtű rendőrszemmel elintézi azt, hogy a tett színe helyére a rendőrség csak később érkezék.

Az ügyészség megbízása folytán a rendőrség most nyomozást folytat Tökés szereplésének felderítésére.

Illek Ferenc kérekeirése iránt is megiette a rendőrség a szükséges lépéseket. A legutóbbi napokban Szabad-szálláson járt, de onnan elutazott. A rendőrség már olyan adatok birtokában van, hogy Illek letartóztatása napok kérdése. Illek vallomása nyomán kihallgatták dr. Dániel Sándort, az Ebredd Magyarok Egyesületének ügyészét is, aki előtt Illy vallomása szerint Illek Ferenc beismerte, hogy a gyilkosságot ő követte el.

Szüksége merült fel annak is, hogy Illy Lászlót egyik budapesti laknyába kiszállítsák, mert ott, vallomása szerint okvetlenül felismeri azt az önként, aki a bűnselekmény elkövetésében részes. E nyomozati eljárások több napon át tartanak, ugy hogy a rögtönítélő bíróság a lőtérgyalást csak e hét végén tarthatja meg.

A fővágyalásón dr. Gadó István a nagybesekerei kir. törvényeszek elnöke fog elnökölni.

A hadosztálybíróóság az ügyészség kérelme folytán megküldötte azokat a bűnyügyi iratokat, melyeket a Rizókcsy György bűnyügyében vettek fel.

Az alagi lovaregyleti meeting

Ez előre megállapított programmal egy héttel előbb, ma kezdte meg nyári meetingjét a Magyar Lovaregylet. Akkorra tömeget, amilyen ma szorozott az alagi tribünökön, még nem igen láttunk a turfón és ennek megfelelően szokatlanul élénk volt a sport is.

I. Kétféves negyretlenk versenye. 2000 K. 900 m. 1. Rutilla (Nagy G.), 2. Szédes (Seltnerreich), 3. Maruja (Haar). Futott még: Mátyásdiák, Dajka, Lucille, Fontos, Spinette, Brigitta, Kótyagos, Putnik, Gitarre, Vakmerő. Félhosszal első. 1½ hosszal harmadik. Tot.: 20:34. Helyre: 20:28, 50, 108.

II. Handikap. 15.000 K. 2000 m. 1. Ignorant (Szabó S.), 2. Viola (Shejbal), 3. Vadászalomb (Pretzner). Futott még: Miribó, Banschabl, Vidám, Kártyás II, Fumor, Finnyás II, Rohr, Haberecht, Leányasszony, Szélesség, Nyakhosszal első, 1 hosszal harmadik. Tot.: 20:864. Helyre: 20:128, 70, 34.

III. Honavégi díj, 40.000 K. 1000 m. 1. Lóra II (Csizsár J.), 2. Szatván (Alt mann), 2. Alani (Nagy G.). Futott még: Carve 2 hosszal első, holverseny a második helyre. Tot.: 20:30. Helyre: 20:20, 20, 20.

IV. Csörgő handikap. 30.000 K. 1600 m. 1. Gloconda (Hufles), 2. Marika (Schmellein), 3. Vürvárg (Shejbal). Futott még: Verár, Tavalyi, Vigalom, Fráncz, Figurant, Trappist, Szaniszló, Pandur. Háromnegyed hosszal első, 2 hosszal harmadik. Tot.: 20:292. Helyre: 20:118, 34, 102.

V. Kétféves versenye. 20.000 K. 1100 m. 1. Bucula (Pretzner), 2. Mamlasz (Altmann), 3. Burg (Haar). Futott még: Fox-Trott, Magda, Bojár, Drive. 1½ hosszal első, 3 hosszal harmadik. Tot.: 20:34. Helyre: 20:20, 20, 30.

VI. Welter-handikap. 12.000 K. 1000 m. 1. Napkelt (Pretzner), 2. Corneio (Nagy G.), 3. Hafner (Reinwald). Futott még:

Humanistán, Ageratum, Favorit, Malvoise, Lenegád, Kuvik, Mátyásföld, Sultiva, Mokányi. 1 hosszal első, 1½ hosszal harmadik. Tot.: 20:44. Helyre: 20:28, 50, 108.

KOZGAZDASÁG

A dollár vasárnap 182-184 volt. Keresték szokott, amely későbbben javult kissé. A Déli Vasut a bécsi 670 koronás árfolyam híreire, kissé gyengébbé volt. Pénz volt az Izólampára, amelyet amerikai érdekeltségűekkel való kapcsolat híreire kerestek.

Krausz Simon Budapesten Mint a Magyar Tőzsdé ma számbában írja, Krausz Simon a Magyar bank ügyvezető alelnöke Karlsbadból hazakereszt.

Az új vasuti tarifák augusztus tizenegyedikén lépnek életbe.

A Hitelbank közgyűlése. A Magyar Általános Hitelbanknak Csizsary Antal gróf elnökelet alatt ma napon tartott rendkívüli közgyűlése elhatározta az intézet alapítókének 300.000 darab 400 korona névterítű új részvény kibocsátása által 160 millió koronáról 280 millió koronára való fölemelését olyképpen, hogy a kibocsátása kerülő 1920 január 1-étől osztalékjogossul új részvényekből 200.000 darab egyenként 2000 korona árfolyamon az Union Européenne Industrielle et Financière párisi intézetnek, illetőleg érdekesoprtjának engedték át, míg a fennmaradó 100.000 darab a részvényeseknek 4:1 arányban egyenként 1450 korona tel quel-áron ajánlatik fel. Az elővétel fog gyakorlatának bejelentése folyó hó 9-étől 19-ig bezárólag eszközlendő. A közgyűlésen Bathányi Lajos gróf részvényes felszólalván, méltatta ezt az ország szempontjából is nagy horderejű tranzakciót és annak létrehozásáért az igazgatóságának, különösen pedig Ullmann Adolf báró vezérigazgatójának a közgyűlés hálás köszönetét és teljes elismerését tolmácsolja. A közgyűlés helyeslésétől kísérve Ullmann Adolf báró vezérigazgató mondott az igazgatóság nevében köszönetet a megtisztelő szavakért. A francia csoport képviselőiben az igazgatóság Cheysson Pierre, Lion Louis, de Saint-Sauveur Armand gróf és Weyl Ernest urak egyhangúlag beválasztották.

A Magyar-Olasz kamara ülése. A Magyar-Olasz kamara elnöke Eber Antal udvari tanácsos értekezletre hívta meg az érdekelte szaktestületet, hogy a triezsi árminibárokban való részvétel tárgyában határozzanak. Az értekezlet tudomásul vette dr. Miklós Elomér igazgató jelentését s hosszab vita után elhatározta, hogy az árminibárokban 1000 mt területű önálló kiállítási épületben vesz részt. Végül a triezsi vásár magyar osztályának megszervezéséről szűkebbkörű végrehajtóbizottságot küldtek ki, mely haladéktalanul megkezdte működését.

A Déli Vasut is felelmei a tarifákat. A Déli Vasut vonalain is engedélyezett már a tarifameletést. Az új tarifák augusztus 22-én lépnek érvénybe és 50-150%-kal lesznek magasabbak az eddigiéknél.

A Ganz-Danubius r. t. báró Ullmann Adolf elnökelet alatt most tartotta meg közgyűlést. Az 1928. és 1919. évre részvényenként 200, illetve szelvényként 100 korona fog kifizetésre kerülni. A hadifoglyok segélyezés akciójára 100.000 koronát szavaztak meg. Az igazgatóság az eddigiekben kívül beválasztotta Jezenszky Pált, Kandó Kálmánt és Tolnai Kornélt.

Externá Kereskedelmi Rt cég alap június 26-án vállalt létesült a nyugati lakomak fel irányuló külkereskedelmé a honnyitására. A vállalat alapítóje egyelőre 10 millió korona; alapítók a Magyar Szövetkezeti Központok Árforgalmi Rt. Pesti Magyar Kereskedelmi Bank, Magyar Város- és Közegyejlesztési Rt. és a Magyar Elemliszerszállító és Árukereske delmi Rt.

Az Úrkány-Zsilvölgyi Magyar Kö szénbnya Részenyitársaság 2-án megtartott rendes közgyűlése elhatározta, hogy az 1919. üzleti évi osztalék fejében 15% zalék, vagyis részvényenként 30 koronát a 29. számú szelvény beszoalattal ellenében folyó hó 4-től kezdve kifizetés kerülni. Az ingatlalosság tagjaiáa Vicomte Fernand de Beillessic, Leon Bousnard és Paul Morin-Pons urak választották meg akik a háború kitöréseig a francia érdekeltség képviselőitelen a társulat igazgató sában már résztvettek.

Jegyezzünk részvényeket az Első Magyar Farmgazdasági és Ipari Részvenytársaságnál mely intézmény a hadiállásukat és menekülteket juttatja otthonhoz és ékszerüzemében. Ötöszélemmel látja el az élelmiszereket foglalkozó intézményeket. Nemcsak hazafias tevékenet, ha részvényeket jegyz, hanem kitűnő és biztos tőkebefektetés. Erősíti a nemzeti alapuló Magyarországot! Alapítók 15 millió korona. Alapítási irad: Budapest, VI., Andrássy-ut 66, II. 15

Érzékeny és fájos lábakra készit cipőket Gerő Budapest IV., Kossuthi Lajos-ut. 4.

Mamis fogakat Brilláns Ékszer Platínát Antik tárgyakat Képeket régi és modern Képeket olajfestményeket Diszljárgyakat legmagasabb napi áron veszi GROSS ANTAL VIII. József-ter 23. telcm. 1.

Felelős szerkesztő: SZOMAHÁZY ISTVÁN Társrszerkesztők: Dr. ELEK HUGÓ és PAJOR MÁTYÁS UJSÁGÜZEM R-T. BUDAPEST